Werkgever vraagt naast vakkennis 5 specifieke vaardigheden

27 mei 2021

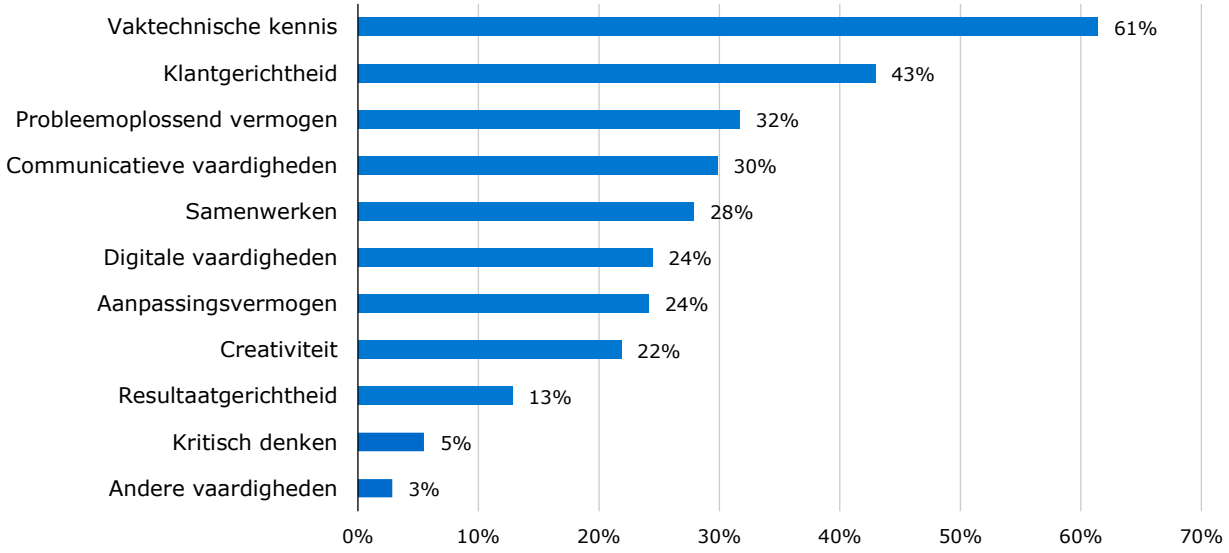

Werkgevers kijken niet meer alleen naar de opleiding die werknemers hebben gevolgd. 7 op de 10 werkgevers vinden vaardigheden tegenwoordig belangrijker dan diploma's als zij nieuw personeel aannemen. Maar welke kwaliteiten moeten werknemers dan in huis hebben om aantrekkelijk te zijn voor werkgevers? Uit onderzoek van UWV blijkt dat dit een combinatie is van brede vakkennis en vijf specifieke vaardigheden.

Vakkennis belangrijkst voor werkgevers

Vakkennis blijft de komende vijf jaar het belangrijkst voor werkgevers. Dit blijkt uit het Werkgeversonderzoek van UWV, waarvoor bijna 2.800 werkgevers in het najaar van 2020 zijn geënquêteerd. Ruim 6 op de 10 werkgevers zien dit als de meest relevante kwaliteit (61%). Daarna volgen: klantgerichtheid (43%), probleemoplossend vermogen (32%), communicatieve vaardigheden (30%), samenwerken (28%), digitale vaardigheden (24%) en aanpassingsvermogen (24%).

Welke kwaliteiten zijn de komende vijf jaar het belangrijkste?
Gevraagd aan 2.800 werkgevers, najaar 2020. Men kon maximaal 3 antwoorden kiezen

Bron: UWV

Dat vakkennis het belangrijkst blijft voor werkgevers is niet vreemd. Bijna alle professionals hebben specifieke vakkennis nodig om hun beroep uit te oefenen. Het is niet voor niets dat er al jaren juist een groot tekort is aan vakkrachten met specifieke expertise.

Kennis op meerdere terreinen

De gevraagde kennis wordt wel steeds breder. In veel sectoren moeten werknemers van meer zaken tegelijk verstand hebben dan alleen van wat ze in hun opleiding leerden. Dit zie je bijvoorbeeld in de industrie, autotechniek, ICT, bouw en tuinbouw. Hier wordt het werk complexer. Dit komt onder andere door de technologische ontwikkelingen. Waar iemand vroeger met een traditionele machine moest kunnen werken, gebeurt dat nu steeds meer computergestuurd. Dat betekent kennis van machinebouw en sensoren. Of kennis over duurzaam bouwen, duurzame energiebronnen en elektrisch rijden.

Deze ontwikkeling zie je ook terug in andere sectoren. Zo is het werk in de zorg anders georganiseerd dan enkele jaren terug. Hierdoor is het voor medewerkers bijvoorbeeld belangrijk dat ze naast medische kennis ook weten hoe ouderen zichzelf kunnen redden nu ze vaak langer thuis blijven wonen.

Vijf belangrijke vaardigheden

Niet alleen vakkennis is relevant voor werknemers, maar ook vaardigheden die gebaseerd zijn op algemene kennis, houding en gedrag. Niet alle werkgevers vragen om dezelfde vaardigheden, dit verschilt uiteraard per sector en beroep. UWV ziet onderstaande vijf vaardigheden als belangrijkste. Deze zijn gebaseerd op de werkgeversenquête in combinatie met verschillende sectorale onderzoeken. Communicatieve vaardigheden worden hierbij niet apart benoemd, maar zijn onderdeel van andere vaardigheden zoals servicegerichtheid en samenwerken.

1. Servicegerichtheid

Mondige patiënten, kritische ouders en veeleisende consumenten; het vraagt een vriendelijke, geduldige, maar vooral servicegerichte houding van werknemers richting klanten. Het is belangrijk om te zien waar mensen behoefte aan hebben en daarop in te spelen. In de horeca, detailhandel en cultuursector is servicegerichtheid het belangrijkst voor werkgevers (zelfs belangrijker dan vakkennis), zo blijkt uit de UWV-enquête. Ook in beroepen waarin je het minder verwacht, hebben werknemers steeds vaker met klanten te maken. Denk aan vrachtwagenchauffeurs die vaker direct aan klanten leveren.

2. Problemen op kunnen lossen

Het wordt steeds belangrijker om problemen te zien, te snappen wat er misgaat, en vervolgens met een oplossing te komen. Zo is het in de industrie en in de bouw belangrijk om processen te overzien, te bewaken en te verbeteren. En als er iets niet goed gaat, moeten medewerkers problemen signaleren en ingrijpen. Hetzelfde gebeurt in de ICT. Programmeurs moeten niet alleen maar codes invoeren, maar ook goed snappen wat ze doen en problemen waar nodig herstellen. Het zijn dan ook deze drie sectoren (industrie, bouw en ICT) waar probleemoplossend vermogen – na vakkennis – het meest relevant is voor werkgevers.

3. Samenwerken buiten het vakgebied

Om het werk goed te kunnen doen is samenwerken belangrijk. Het gaat tegenwoordig niet alleen meer om samenwerken met directe collega's, maar ook om samenwerking met andere organisaties of afdelingen buiten het eigen vakgebied. Zo zijn zorgprofessionals meer gaan samenwerken met medewerkers in het sociale domein, zoals buurtwerkers. Medewerkers in de industrie werken samen met mensen in de verkoop om het product goed af te stemmen op de klantvraag. Medewerkers in het onderwijs zoeken aansluiting bij het bedrijfsleven, om bijvoorbeeld stageplaatsen in te vullen.

4. Digitale vaardigheden

Er zijn nog maar weinig beroepen waar mensen niet werken met computers, tablets of andere mobiele apparaten. Het wordt ook belangrijk om data te begrijpen. Niet alleen in kantoorbanen zijn digitale vaardigheden belangrijk:

- In de detailhandel worden personal digital assistants (pda's) of tablets gebruikt om snel te zien of een product nog op voorraad is of dat een product bij een ander filiaal beschikbaar is.
- Beveiligers werken steeds vaker met computers, omdat cameratoezicht belangrijker wordt.
- Data zijn steeds belangijker in de land- en tuinbouw (data-gedreven teelt) en in de industrie, waardoor er efficiënter kan worden geproduceerd.
- In de zorg wordt steeds vaker gewerkt met e-health-toepassingen, zoals zelfmeetapparatuur. Het is van belang dat zorgmedewerkers de resultaten hiervan kunnen aflezen en begrijpen.
- Leraren werken met digitale leermiddelen, elektronische leeromgevingen en met leerlingvolgsystemen, waarmee zij de voortgang van leerlingen bijhouden.

5. Snel kunnen aanpassen aan verandering

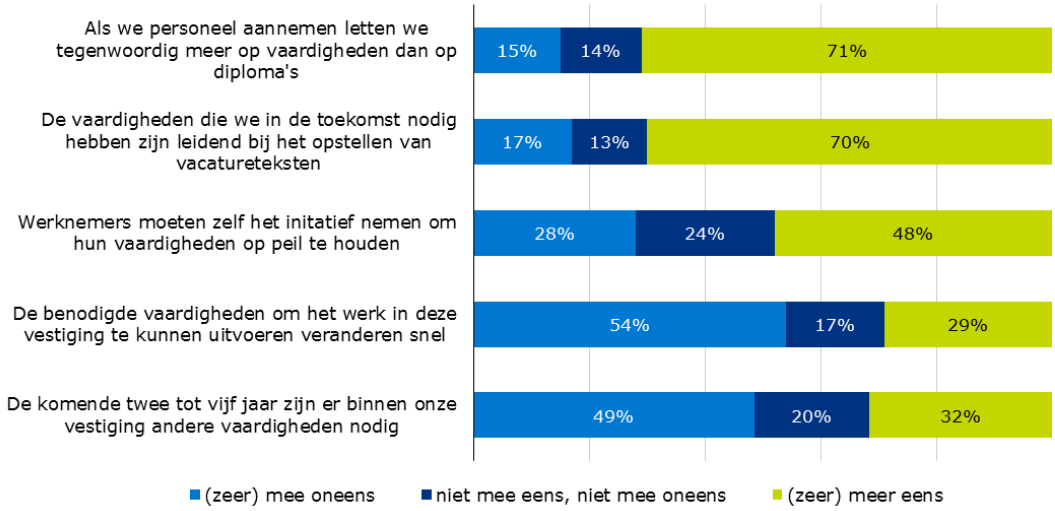
Mensen moeten zich snel kunnen aanpassen aan veranderingen. Werknemers moeten meegaan met nieuwe ontwikkelingen, hun kennis actueel houden en zien wat er verandert binnen een beroep. Werkgevers kunnen hen daar natuurlijk bij ondersteunen, want beide hebben belang bij bredere inzetbaarheid. Tijdens de coronacrisis is er veel gevraagd van het aanpassingsvermogen van werknemers. Zo moesten leraren die dit voorheen niet gewend waren ineens online lesgeven. Zeker in het begin vergde dit nogal wat aanpassingsvermogen.

Toenemend belang van vaardigheden

Vaardigheden zijn vandaag de dag zeer belangrijk op de arbeidsmarkt. Ruim 70% van de werkgevers geeft aan dat zij hier tegenwoordig bij het aannemen van nieuwe medewerkers meer op letten dan op diploma's. Juist de vaardigheden die 'on the job' zijn opgedaan bepalen vaak of iemand direct inzetbaar is op een bepaalde functie. Werkzoekenden zullen de komende jaren steeds vaker vaardigheden terugzien in vacatureteksten.

Dit betekent echter niet dat de benodigde vaardigheden snel zullen veranderen. Meer dan de helft van de werkgevers ziet de benodigde vaardigheden in hun organisatie niet snel veranderen. Ongeveer de helft verwacht dat er tussen twee en vijf jaar geen andere vaardigheden nodig zullen zijn. Het is dus aannemelijk dat de hierboven genoemde vaardigheden de komende tijd het belangrijkst blijven.

Vijf stellingen over vaardigheden
Voorgelegd aan 2.800 werkgevers, najaar 2020

Bron: UWV

De meeste werkgevers zetten in op scholing en training (on the job) als ze onvoldoende kennis en vaardigheden zien bij hun medewerkers, zo komt uit de enquête naar voren. Opvallend is dat werkgevers ook een stevige rol zien voor werknemers zelf om hun vaardigheden op peil te houden. Bijna de helft van de werkgevers vindt dit (mede) een verantwoordelijkheid van werknemers.

Vier tips om interessant te blijven voor werkgevers

Werknemers moeten tegenwoordig flink wat kwaliteiten in huis hebben. Hoe zorgt een werkzoekende ervoor dat hij opvalt en hoe zorgt een werknemer ervoor dat hij aantrekkelijk blijft voor de werkgever? Vier tips:

1. Ogen openhouden

Werknemers moeten goed in de gaten houden wat er gebeurt in het bedrijf of sector waar zij werken: zijn er plannen om anders te gaan werken, om productielijnen aan te passen? Wat betekent dat voor het werk en voor wat een werknemer moet kunnen?

2. Openstaan voor scholing en training die vaardigheden versterken

Door het volgen van (bij)scholing houdt de werknemer kennis en vaardigheden op peil. Dat hoeft niet altijd een volledige opleiding te zijn. Ook trainingen en korte cursussen op het vakgebied zijn soms essentieel om inzetbaar te blijven. Ook voor werkzoekenden zonder baan is het belangrijk om vaardigheden up-to-date te houden met (online) trainingen.

3. Alle vaardigheden benoemen op een cv

Werkzoekenden zetten op hun cv vaak alleen hun werkervaring of opleidingen. Het is verstandig om ook vaardigheden te benoemen die zijn opgedaan naast het werk. Bijvoorbeeld met een hobby of tijdens vrijwilligerswerk. Voorbeelden zijn het beheren van een website voor een vereniging, het dirigeren van een koor, of het maken van vlogs. Het is belangrijk dat een werknemer vooral ook kijkt of hij één van de vijf essentiële vaardigheden kan noemen.

4. Aangeven bereid zijn om te leren

Werkzoekenden die niet aan alle eisen voldoen, kunnen in hun motivatiebrief of tijdens een sollicitatiegesprek aangeven dat ze openstaan om te leren. Dit toont flexibiliteit.

Verantwoording

In opdracht van UWV heeft onderzoeksbureau DESAN in de periode september - half november 2020 ruim 10.000 bedrijfsvestigingen met minimaal twee werknemers benaderd met het verzoek mee te werken aan een telefonische enquête over werving en vaardigheden van personeel. Bijna 2.800 bedrijfsvestigingen deden hier aan mee. Een deel van de resultaten van de enquête is gebruikt in andere UWV-publicaties over moeilijk vervulbare vacatures, werving en de impact van corona op het werk.

UWV heeft vanaf 2018 meerdere onderzoeken gedaan naar veranderingen op de arbeidsmarkt binnen verschillende sectoren en beroepsgroepen. Voor deze onderzoeken zijn externe rapporten bekeken en gesprekken gevoerd met branchepartijen en werkgevers. De opgehaalde kennis over de gevraagde kennis en vaardigheden is meegenomen in dit artikel.

Colofon

Uitgave
UWV Arbeidsmarktinformatie en –advies, 27 mei 2021

Postadres
UWV
Afdeling Arbeidsmarktinformatie en -advies
Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen
Freek.kalkhoven@uwv.nl

Auteur
Freek Kalkhoven

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, graag zelfs, maar gebruikt u wel de bronvermelding

UWV © 2021

De kennispublicaties van UWV hebben betrekking op vier gebieden. Deze kennen een eigen kleurcodering. Zo kunt u snel zien op welk gebied een publicatie betrekking heeft:

ontwikkelingen in de sociale zekerheid
verder professionaliseren van de dienstverlening
arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie
financiële aspecten van de sociale zekerheid